

SİİRT PERVARİ İLÇE EMNİYET AMİRLİĞİ NEZARETHANELERİ ZİYARET RAPORU

Rapor No:
2026/35

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 20/5/2026 tarihli ve 2026/474 sayılı kararıyla oy birliğiyle kabul edilmiştir.

KISALTMALAR.....	iii
I. GİRİŞ.....	1
II. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	2
III. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	6
A. Değerlendirme	6
B. Tavsiyeler.....	6
1. Pervari İlçe Emniyet Amirliğine Yönelik Tavsiyeler	6
2. Emniyet Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye	7

cm	: Santimetre
CMK	: Ceza Muhakemesi Kanunu
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol
TIHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK); 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak TIHEK'in görevleri arasında yer almaktadır. Kanunun 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. Suç işlediği şüphesi somut delillerin varlığı ile kuvvetle muhtemel olan kişinin kolluk kuvvetleri tarafından özgürlüğünden yoksun bırakılmasına ilişkin genel hükümler 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda (CMK) yer almaktadır. CMK'nın 99'uncu maddesinde ise *“Gözaltına alınan kişilerin bulundurulacakları nezarethanelerin maddi koşulları, bu kişinin hangi görevlinin sorumluluğuna bırakılacağı, sağlık kontrolünün nasıl yapılacağı, gözaltı işlemlerine ilişkin kayıt ve defterlerin nasıl tutulacağı, gözaltına alınmanın başlangıcında ve bu tedbire son verildiğinde hangi tutanakların tutulacağı ve gözaltına alınan kişiye hangi belgelerin verileceği ile kolluk tarafından gerçekleştirilen yakalama işlemlerinin yürütülmesinde uyulacak kuralların yönetmelikle gösterileceği”* hükme bağlanmıştır.

5. 1/6/2005 tarihli ve 25832 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği'nin 4'üncü maddesine göre

nezarethaneler; “*şüpheli veya sanıkların haklarındaki işlemlerin tamamlanıp adli mercilere sevk edilinceye kadar bekletilmesi amacıyla yapılmış yerleri*” ifade etmektedir.

6. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Özgürlüğünden mahrum bırakılan kişilerin tutulduğu nezarethanelere ziyaretler düzenlemek TIHEK’in görev ve yetki alanı kapsamındadır.

7. Anılan görevin icrası kapsamında, 13/5/2025 tarihinde Siirt Pervari İlçe Emniyet Amirliği Nezarethanelerine¹ **habersiz** bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde; İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanları ... ve ..., Başkan Müşaviri ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcıları ... ve ... ile Kurumumuzun talebi üzerine Siirt Valiliği tarafından görevlendirilen Hekim ... ve Psikolog ... yer almıştır.

8. Ziyaret, İlçe Emniyet Amirliği İdaresi ile yapılan ön görüşme ile başlamıştır. Görüşmede; Ziyaret Heyeti tarafından TIHEK, UÖM, ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgi verilmiş, İlçe Emniyet Amirliği ile ilgili genel bilgiler edinilmiştir. Görüşmenin ardından Heyet, Amirlik bünyesindeki nezarethaneleri incelemiştir. Ziyaret İlçe Emniyet Amirliği yetkilileri ile yapılan son görüşme ile sonlandırılmıştır.

9. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 30/12/2024 tarihli ve 2024/1310 sayılı kararı ile Başkanlık Makamının 30/4/2025 tarihli ve 50417 sayılı oluruna istinaden 13/5/2025 tarihinde Siirt Pervari İlçe Emniyet Amirliği Nezarethanelerine gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

II. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

10. 1988 yılında Polis Karakolu Emniyet Komiserliği olarak faaliyete başlayan Merkez, 1989 yılında İlçe Emniyet Amirliğine dönüştürülmüştür. Amirlik ilçe merkezinde bulunmaktadır.

11. Binanın eski ve yıpranmış olduğu görülmüş, dış cephe ve bina içerisine onarım, tadilat ve eklemeler yapıldığı bilgisi alınmıştır. Bina risk analizi bulunmadığı öğrenilmiştir. İdare tarafından, daha iyi hizmet sağlanabilmesi amacıyla Amirlik binasının yenilenmesinin önemi vurgulanmıştır.

---

¹ Bundan sonra kısaca “Amirlik” olarak ifade edilecektir.

12. Amirlik binasının girişinde engelli rampası ve engelli asansörü bulunduğu görülmüştür. Ancak bakım maliyetleri ve tutulan sayısının az olması nedeniyle engelli asansörünün kullanım dışı olduğu İdare tarafından ifade edilmiştir. Nezarethanelerin bulunduğu bodrum kata merdiven ile inildiği ve asansör bulunmadığı anlaşılmıştır.

13. Amirlikte her biri tek kişi kapasiteli 2 adet nezarethane odası bulunmakta olup nezarethane odaları binanın bodrum katında yer almaktadır. Nezarethane odalarının eninin 260 santimetre (cm), boyunun 350 cm, yüksekliğinin 260 cm olduğu anlaşılmıştır.

14. Ziyaret sırasında nezarethanede tutulan olmadığı görülmüştür. İdare tarafından ilçe nüfusunun az olduğu ve suç işleme oranının düşük olduğu, bundan dolayı çok fazla gözaltı işlemi olmadığı belirtilmiştir. Nezarethane defterinin incelenmesinde, ziyaret tarihinde 2025 yılına ilişkin gözaltı sayısının 2 olduğu görülmüştür.

15. Nezarethane kullanım kapasitesinin aşılması halinde, Amirlikte nezarethaneler için öngörülen fizikî şartlara sahip diğer odaların kullanılabileceği belirtilmiştir.

16. Nezarethane odalarının girişinde odaların hangi cinsiyet grubuna ait olduğunu gösterir tabelaların bulunmadığı görülmüştür. Rapor yazım sürecinde iletilen bilgi, belge ve fotoğraflardan bir nezarethane için “Kadın”, diğer nezarethane için “Erkek” tabelalarının asıldığı görülmüştür.

17. Nezaretlerde doğal aydınlatmanın tavana yakın konumlandırılmış bir pencere vasıtasıyla, yapay aydınlatmanın ise koridorlarda sabit bulunan lambalarla sağlandığı görülmüştür. Ziyaret Heyeti tarafından nezarethanelerde aydınlatma ve havalandırmanın yeterli olmadığı değerlendirilmiştir.

18. Nezarethanelerin ısınmasının kalorifer petekleri ile sağlandığı anlaşılmıştır. Merkezi ısınma sistemine tabi olan kalorifer peteklerinin ısı derecesinin ihtiyaca göre ayarlanabildiği belirtilmiştir.

19. Nezarethanelerin bulunduğu alanda tutulanların kullanabilmesi için 2 adet tuvalet ve 1 adet banyo bulunduğu görülmüştür. Amirlik bünyesinde engelli bireylerin kullanımına ayrılmış tuvalet ve banyo bulunmadığı görülmüştür. Banyolarda 24 saat sıcak suya erişimin bulunduğu ifade edilmiştir. Koridorlarda yer alan güvenlik kameralarının tuvalet ve banyo alanlarını görmeyecek şekilde konumlandırıldığı görülmüştür. Tuvaletin hemen dışında bulunan lavabonun önünde asılı duran aynanın, tutulanların ve personelin güvenliği için uygun olmadığı değerlendirilmiştir.

20. Tuvalet ve banyoların kullanılması halinde günlük temizliğinin, diğer hallerde haftalık olarak temizliğinin yapıldığı belirtilmiştir. Tutulanlar için duş ve diğer temizlik

malzemelerinin Amirlik tarafından sağlandığı ifade edilmiştir. Lavabolarda sıvı sabun, tuvalet kâğıdı ve kâğıt havlu bulunduğu görülmüştür.

21. Nezareshanelerin bulunduğu katta; 1 mescit ve 1 abdest alanı bulunmaktadır. İbadet etmek isteyen tutulanların, personel eşliğinde mescide götürüldüğü ifade edilmiştir.

22. Nezareshanelerin bulunduğu katta yer alan elektrik trafosu alanının yarım duvar ve şeritle kapatıldığı görülmüştür.

23. Nezareshanelerin bulunduğu koridorda 2 adet yangın söndürme tüpü bulunmaktadır. Yangın tüplerinin yıllık bakımlarının düzenli olarak yapıldığı belirtilmiştir. Amirlikte yangın alarm sistemi ve binanın eski olmasından kaynaklı yangın merdiveni bulunmadığı anlaşılmıştır.

24. Nezareshanelerin yıllık olarak ilaçlandığı belirtilmiştir. Nezareshanelerin içi ve buldukların katın duvarlarında ve tavanlarda herhangi bir küf veya rutubet sorunu olmadığı görülmüştür.

25. Nezareshanelerde gözaltına alınan kişilerin yatmaları ve oturmaları için yeterli kadar sabit ve dayanıklı oturma yerleri olduğu görülmüştür.

26. Nezareshane odalarında yeterli sayıda battaniye bulunduğu, battaniyelerin temiz ve tutulanların kendilerine zarar vermesini önlemek amacıyla kenar fitillerinin çıkarılmış olduğu görülmüştür. Her tutulanın ardından battaniyelerin değiştirildiği belirtilmiştir.

27. Nezareshane odalarında acil durum butonu bulunmadığı görülmüştür. Rapor yazım sürecinde iletilen bilgi, belge ve fotoğraflardan acil çağrı butonlarının yerleştirildiği anlaşılmıştır.

28. Amirlik binasının girişinde dilek ve şikâyet kutusu bulunduğu görülmüştür. Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi veya Cumhuriyet Savcılıklarına müracaat edilmesi durumunda iddiaların işleme alındığı, son 1 yıl içerisinde herhangi bir müracaat bulunmadığı ifade edilmiştir.

29. Tutulanların yemek ihtiyacının günde 3 öğün olmak üzere Amirlik tarafından karşılandığı, tutulanların hastalık ve vegan/vegetaryan durumlarına uygun yemek temin edildiği ifade edilmiştir.

30. Tutulanların su ihtiyacının ambalajlı sular ile karşılandığı belirtilmiştir.

31. Acil tıbbî müdahale gereken durumlarda 112 Acil Çağrı Merkezi aranarak ambulans çağrıldığı, tutulanların hastaneye götürülmesini gerektiren hallerde ise görevli personel eşliğinde ilgili kişilerin tedavi için hastaneye sevklerinin sağlandığı belirtilmiştir.

32. Tutulanların ilaç kullanmaları gereken durumlarda, nezarethane personeli tarafından ilaçların hekim raporuna uygun şekilde kullanıldığı belirtilmiş olup bu durumun tutanak altına alındığı görülmüştür.

33. Amirlikte toplam ... güvenlik kamerası ile izleme yapılmaktadır. Bu kameraların ... tanesi iç mekân, ... tanesi ise dış mekânın izlenmesi amaçlı kullanılmaktadır. Nezarethanelerin bulunduğu katın tamamının ... güvenlik kamerası ile izlenebildiği, kör nokta bulunmadığı anlaşılmıştır.

34. Kamera kayıtlarının geçmişe dönük ortalama ... süreyle saklanabildiği belirtilmiştir. Heyet tarafından görüntü kayıtları izlenmek istendiğinde yakın zamanda yaşanan elektrik kesintisi nedeniyle görüntü kaydı bulunmadığı İdarece ifade edilmiştir.

35. Amirlikte 1 adet avukat görüşme odası bulunmaktadır. Odanın eninin 255 cm, boyunun 340 cm, yüksekliğinin 280 cm olduğu anlaşılmıştır. Odada 1 adet masa ve 2 adet sandalye olduğu görülmüştür. Odada kamera bulunmadığı ve odada görüşülenlerin normal konuşma seviyesinde dışarıdan duyulmadığı anlaşılmıştır.

36. Amirlikte 1 adet ifade alma odası bulunmaktadır. Odanın eninin 440 cm, boyunun 340 cm, yüksekliğinin 280 cm olduğu anlaşılmıştır. Odada ses ve görüntü kaydı yapan kamera bulunmaktadır. Odada şüpheli-sanık hakları, ifade alma ve gözaltı süreçlerinde uyulması gereken hususların duvarda asılı olduğu görülmüştür.

37. Nezarethaneye Alınanların Kaydına Ait Defter kayıtları incelenmiş; kayıtların eksiksiz bir şekilde tutulduğu ve görevli Cumhuriyet Savcısı tarafından düzenli olarak incelendiği görülmüştür. İdare tarafından, nezarethane giriş-çıkışlarına ilişkin verilerin Polis Bilişim Ağı sistemine de işlendiği belirtilmiştir.

38. Türkçe Nezarethane Talimatnamesinin duvarda asılı olduğu görülmüştür. Nezaretlerin karşısında bulunan panoda 3 farklı dilde şüpheli-sanık hakları bilgilendirme levhasının asılı bulunduğu görülmüştür.

39. Amirlik bünyesinde kadın ve erkek personel sayısının yeterli olduğu belirtilmiştir. İncelenen kayıtlardan personele verilen eğitimlerin; Çocuğun Cinsel İstismarının Soruşturulması Temel Eğitim Kursu, Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Eğitimi, Çocuk Polisi Temel Eğitim Kursu, Polisin Halkla İlişkileri-Vatandaşa Hitap ve Davranış Biçimleri Eğitimi, Polisin Gözaltı ve İfade Alma Yetkisi Eğitimi, Polisin Yakalama Yetkisi Eğitimi, Polis Merkezleri Temel Eğitim Kursu, Polis Merkezleri Mukayyit Kursu, Orantılılık, Temel İlk Yardım Uygulamaları olduğu görülmüştür. İnsan hakları, işkence ve kötü muamelenin önlenmesi konularında personelin eğitim almadığı anlaşılmıştır.

III. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

40. TIHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. İlçe Emniyet Amirliği tarafından, Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere bekletilmeksizin erişimi sağlanmış ve gerekli bilgi ve belgelere erişim vakitlice sağlanmıştır. Bu çerçevede, Pervari İlçe Emniyet Amirliği personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Tavsiyeler

1. Pervari İlçe Emniyet Amirliğine Yönelik Tavsiyeler

41. Nezarethanelere yeterli aydınlatma ve havalandırma imkanının sağlanması,

42. Engelli tutulanlar açısından erişilebilirliği sağlamak için banyo ve tuvaletlere tutunma barı yapılması,

43. Tuvaletin hemen dışında bulunan lavabonun önünde asılı duran aynanın tutulanların ve personelin güvenliği için uygun hale getirilmesi,

44. Nezarethanelerin bulunduğu katta yer alan elektrik trafosu alanının bir oda şeklinde düzenlenerek daha güvenli hale getirilmesi,

45. Amirlikte yangın alarm sistemi oluşturulması,

46. Kamera kayıtlarının düzenli tutulabilmesi ve izlenebilmesi için elektrik kesintilerine karşı jeneratör sistemi kurulması,

47. Personele insan hakları, işkence ve kötü muamelenin önlenmesi konularında eğitim verilmesi,

hususları tavsiye edilmektedir.

2. Emniyet Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye

48. Fiziki koşullarının yetersiz olduğu değerlendirilen Pervari İlçe Emniyet Amirliği'nde hizmetlerin daha iyi sunulması ve binanın fiziki ihtiyaçları tam anlamıyla karşılayabilmesi amacıyla Amirlik için yeni bir yerleşke yapılmasının değerlendirilmesi veya Amirliğin koşulları uygun başka bir binaya taşınması hususu tavsiye edilmektedir.